

Besluit tot vaststelling van bedragen voor nadeel van naasten dat niet in vermogensschade bestaat voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Besluit vergoeding affectieschade BES)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van ..., nr. ...;

Gelet op de artikelen 107, eerste lid, onder b, en 108, derde lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek BES;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van..., nr. ...);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van..., nr. ...;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

De bedragen voor nadeel dat niet in vermogensschade bestaat, bedoeld in artikel 107, eerste lid, onder b, en artikel 108, derde lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek BES zijn:

	ernstig en blijvend letsel	overlijden	ernstig en blijvend letsel door een misdrijf	overlijden door een misdrijf
echtgenoten (a)	USD 20.000	USD 22.500	USD 22.500	USD 25.000
levensgezellen (b)	USD 20.000	USD 22.500	USD 22.500	USD 25.000
minderjarige kinderen en meerderjarige thuiswonende kinderen en ouders (c en d)	USD 20.000	USD 22.500	USD 22.500	USD 25.000
meerderjarige niet- thuiswonende kinderen en ouders (c en d)	USD 16.000	USD 20.000	USD 20.000	USD 22.500
zorg in gezinsverband (e en f)	USD 20.000	USD 22.500	USD 22.500	USD 25.000
zorg in gezinsverband gehad (e en f)	USD 16.000	USD 20.000	USD 20.000	USD 22.500

	ernstig en blijvend letsel	overlijden	ernstig en blijvend letsel door een misdrijf	overlijden door een misdrijf
minderjarige broers en zussen en meerderjarige thuiswonende broers en zussen en vergelijkbare personen (g)	USD 20.000	USD 22.500	USD 22.500	USD 25.000
meerderjarige niet-thuiswonende broers en zussen en vergelijkbare personen (g)	USD 16.000	USD 20.000	USD 20.000	USD 22.500
overige nauwe persoonlijke relaties (h)	USD 16.000	USD 20.000	USD 20.000	USD 22.500

Artikel 2

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit vergoeding affectieschade BES.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid,

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

In de wet tot wijziging van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de uitbreiding van de kring van gerechtigden met een aanspraak op de vergoeding van affectieschade en tot wijziging van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek BES en het Wetboek van Strafrecht BES in verband met het mogelijk maken van de vergoeding van affectieschade op de BES (Wet uitbreiding vergoeding affectieschade (Stb. *PM*)) is het recht op de vergoeding van affectieschade ingevoerd voor Caribisch Nederland in het Burgerlijk Wetboek BES (BW BES). Vergoeding van affectieschade is smartengeld voor naasten van slachtoffers: een schadevergoeding in verband met het verdriet dat een naaste heeft, omdat een persoon met wie deze naaste een zeer nauwe band heeft, ernstig en blijvend gewond raakt of overlijdt door een gebeurtenis waarvoor een ander aansprakelijk is. De regeling komt overeen met de in die wet uitgebreide regeling voor de vergoeding van affectieschade in het Burgerlijk Wetboek (BW) voor Europees Nederland. In dit besluit wordt de omvang van de bedragen voor de vergoeding van affectieschade op de BES vastgesteld. Dit besluit sluit aan bij het Besluit vergoeding affectieschade voor Europees Nederland.

2. Kring van gerechtigden

Het BW BES bepaalt dat naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel en naasten van overleden slachtoffers aanspraak hebben op vergoeding van affectieschade, onder de voorwaarde dat het letsel of overlijden van het slachtoffer het gevolg is van een gebeurtenis waarvoor een ander aansprakelijk is (artikel 6:107, eerste lid, onder b, en artikel 6:108, derde lid, BW BES). De vergoeding van affectieschade is een vergoeding van immateriële schade van naasten. In de wet is bepaald wie aanspraak kunnen maken op de vergoeding van affectieschade (artikel 6:107, tweede lid, en artikel 6:108, vierde lid, BW BES). Dit betreft de volgende naasten:

- a. de ten tijde van de gebeurtenis niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot van de gekwetste of overledene;
- b. de levensgezel van de gekwetste of overledene, die ten tijde van de gebeurtenis duurzaam met deze een gemeenschappelijke huishouding voert;
- c. degene die ten tijde van de gebeurtenis de ouder van de gekwetste of overledene is;
- d. degene die ten tijde van de gebeurtenis het kind van de gekwetste of overledene is;
- e. degene die ten tijde van de gebeurtenis duurzaam in gezinsverband de zorg voor de gekwetste of overledene heeft of voor de gebeurtenis duurzaam in gezinsverband de zorg heeft gehad;
- f. degene voor wie de gekwetste of overledene ten tijde van de gebeurtenis duurzaam in gezinsverband de zorg heeft of voor de gebeurtenis duurzaam in gezinsverband de zorg heeft gehad;
- g. degene die ten tijde van de gebeurtenis broer of zus van de gekwetste of overledene is of andere personen die in een vergelijkbare relatie met de gekwetste of overledene duurzaam in gezinsverband samenwonen of voor de gebeurtenis hebben duurzaam in gezinsverband hebben samengewoond;
- h. een andere persoon die in een zodanige nauwe persoonlijke relatie tot de gekwetste of overledene staat, dat uit de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeit dat deze als naaste aanspraak heeft op de vergoeding van affectieschade.

Het uitgangspunt is dat deze personen geacht mogen worden een zeer nauwe band met het slachtoffer te hebben. Deze categorieën zijn toegelicht in de memorie van toelichting bij de Wet uitbreiding vergoeding affectieschade.¹ In artikel 1 van dit besluit zijn voor deze categorieën aanspraakgerechtigden vergoedingsbedragen vastgesteld. In verband met het rechtvaardig geachte verschil in hoogte van de toe te kennen bedragen is binnen enkele categorieën een nader onderscheid gemaakt (zie hierover nader de paragraaf hieronder over de omvang en herijking van de bedragen).

3. Omvang van de bedragen en herijking van de bedragen

¹ *Kamerstukken II PM*, nr. 3, p...

De in artikel 1 van dit besluit opgenomen omvang van de bedragen voor de vergoeding van affectieschade komt overeen met de omvang van de vergoedingsbedragen voor Europees Nederland zoals opgenomen in het besluit tot wijziging van het Besluit vergoeding affectieschade. Voor het toekennen van de vergoeding van affectieschade is van belang dat deze vergoeding een symbolisch karakter heeft, omdat de vergoeding geen compensatie kan bieden voor het verdriet van de naaste. De vergoeding leidt hoofdzakelijk tot erkenning van het ondervonden leed en geeft naasten een zekere genoegdoening.² Om te voorkomen dat de vaststelling van de vergoeding leidt tot langdurige en pijnlijke discussies over de omvang van het leed worden vaste bedragen gehanteerd.³

De toegekende bedragen verschillen in de eerste plaats al naar gelang er sprake is van ernstig en blijvend letsel of overlijden. Voorts wordt onderscheid gemaakt in de aard van de relatie. Het is te rechtvaardigen hogere bedragen toe te kennen als de gekwetste of de overledene en de naaste echtgenoten, levensgezellen, ouders en minderjarige of meerderjarige thuiswonende kinderen en minderjarige of meerderjarige thuiswonende broers en zussen zijn. Uitgangspunt hierbij is het kerngezin waarin men samenleeft en opgroeit. In deze gezinssituaties mag een zodanig hechte band worden aangenomen dat voor deze naasten een hoger bedrag op zijn plaats is in vergelijking met de andere naasten die tot de kring van gerechtigden behoren. Een hogere vergoeding ligt eveneens in de rede in situaties van zorg in duurzaam gezinsverband ten tijde van de schadeveroorzakende gebeurtenis, zoals in stief- of pleeggezinnen.

Dit betekent dat een lagere vergoeding wordt toegekend aan meerderjarige niet-thuiswonende broers en zussen en de met hen vergelijkbare personen alsmede aan personen die duurzaam in gezinsverband in een zorgrelatie tot elkaar hebben gestaan, maar dit niet meer doen ten tijde van de schadeveroorzakende gebeurtenis.

Ook in de uitzonderlijke omstandigheden waarin een recht op vergoeding van affectieschade bestaat voor personen die niet tot de vaste kring van gerechtigden behoren (zie de hardheidsclausule in onderdeel h) gelden lagere bedragen voor de vergoeding van affectieschade. Het vaststellen van een hoger bedrag wordt ook rechtvaardig geacht, als het overlijden of het ernstige en blijvende letsel door een misdrijf is veroorzaakt. Bij misdrijven is er per definitie sprake van een schending van een zwaarwegende – want in het Wetboek van Strafrecht BES neergelegde en gesanctioneerde – maatschappelijke norm en daarmee van ernstig laakbaar handelen. Dit geldt niet alleen voor misdrijven waarbij het opzet gericht was op het toebrengen van letsel of het overlijden, maar ook voor andere misdrijven waarvan ernstig en blijvend letsel het gevolg is.⁴

Voor Caribisch Nederland wordt aangesloten bij de bedragen die gelden voor Europees Nederland ingevolge de wijziging van het Besluit vergoeding affectieschade.⁵ In het Besluit vergoeding affectieschade varieerden de initiële bedragen van € 12.500 tot € 20.000. Met de wijziging van dat besluit zijn deze bedragen herijkt en is een verhoging van deze bedragen doorgevoerd met ongeveer 12,5%.⁶ Bij deze verhoging is in de eerste plaats rekening gehouden met de prijsontwikkeling van de afgelopen jaren die aanleiding heeft gegeven tot een verhoging van de bedragen.⁷ Ook is het mogelijke effect van een verhoging van de bedragen op de financiële draagkracht van de aansprakelijke partij in aanmerking genomen. Hierbij is ook van belang dat een aansprakelijke partij niet in alle gevallen een beroep kan doen op een aansprakelijkheidsverzekering, bijvoorbeeld omdat deze niet is verzekerd, of omdat bij het ontstaan van de schade opzet te verwijten valt. Ook is in de afweging betrokken dat een verhoging mogelijk ook gevolgen kan hebben voor de premies van de aansprakelijkheidsverzekeringen.⁸ Ten slotte is in het oog gehouden dat naasten in het algemeen redelijk tevreden zijn met het uitgekeerde bedrag waardoor aanzienlijke verhogingen dan ook niet aangewezen lijken vanuit hun belang bij erkenning van toegebracht leed. Daarbij is relevant dat de vergoeding voor affectieschade een symbolische vergoeding betreft, waarbij het in de rede ligt om ronde bedragen te hanteren. Een verhoging van de bedragen voor Europees Nederland met 12,5% betekent dat de bedragen variëren tussen € 14.000 en € 22.500.

² *Kamerstukken II* 2014/2015, 34 257, nr. 3, p. 3 en *Kamerstukken II* PM..., nr. 3, p.1.

³ *Idem*, p. 4, 5 en *idem* p. 5.

⁴ *Kamerstukken II* 2014/2015, 34 257, nr. 3, p. 5.

⁵ *Kamerstukken II* PM, nr. 3, paragraaf 5, p...

⁶ Zie hierover de Nota van toelichting bij het Besluit tot wijziging van het Besluit vergoeding affectieschade, p.... en *Kamerstukken II* 2024/25, 34 257, nr. 13, blz. 6.

⁷ Evaluatie Wet vergoeding affectieschade, Vrije Universiteit Amsterdam & Universiteit Utrecht, November 2024 (in opdracht van het WODC), blz. 189: Uit het evaluatieonderzoek blijkt dat de CBS consumenten prijsindexcijfers (CPI) tot een indexatie per 1 januari 2024 van 21,9% aanleiding zouden geven.

⁸ *Idem*, blz. 209: Het is zeer lastig of praktisch onhaalbaar gebleken voor betalende partijen om cijfers over totaalbedragen en invloed op premies aan te leveren. Onderzoekers kunnen de vraag naar de gevolgen van herijking van de bedragen voor (1) de premies van de aansprakelijkheidsverzekeringen en (2) voor de rijksbegroting niet beantwoorden.

Voor Caribisch Nederland zijn de in het gewijzigde Besluit vergoeding affectieschade voor Europees Nederland opgenomen verhoogde bedragen als uitgangspunt genomen. Daarbij is gekeken naar de economische situatie. Hoewel het prijsniveau op Caribisch Nederland over het algemeen hoger ligt dan in Europees Nederland, liggen de lonen gemiddeld lager. Daarnaast is in aanmerking genomen dat het Schadefonds geweldsmisdrijven de dezelfde uitkeringsbedragen voor Europees Nederland als Caribisch Nederland hanteert.

Omdat voor Caribisch Nederland de bedragen worden vastgesteld in USD⁹ zijn de hierboven genoemde bedragen in dit besluit in USD omgezet en vastgesteld. Daarbij is rekening gehouden met de wisselkoers van de afgelopen jaren.¹⁰ Gelet op het symbolische karakter van de schadevergoeding, worden, net als in Europees Nederland, ronde bedragen gehanteerd. De bedragen voor Caribisch Nederland variëren tussen 16.000 USD en 25.000 USD.

De bedragen die in dit besluit zijn vastgesteld, worden periodiek herijkt.

De eerste herijking van de bedragen geschiedt vijf jaar na de inwerkingtreding van (artikel II) van de Wet uitbreiding vergoeding affectieschade, op eenzelfde wijze als de herijking van de bedragen in het Besluit vergoeding affectieschade voor Europees Nederland. Na de eerste herijking zullen de bedragen, evenals die voor Europees Nederland, elke vijf jaar opnieuw worden gezien. Een herijking telkens na vijf jaar dient de rechtszekerheid en daarmee de werkbaarheid voor de rechtspraak.

4. Gevolgen uitvoering en financiële gevolgen

De gevolgen van en de kosten die samenhangen met de invoering van de aanspraak op affectieschade zijn reeds meegenomen bij de totstandkoming van de wet tot wijziging van de Wet vergoeding affectieschade. Dit besluit brengt op dit punt geen nieuwe of andere kosten met zich.

5. Advies en consultatie

PM

6. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Voor dit besluit is geen overgangsrecht nodig. De bedragen vinden toepassing als de vergoeding van affectieschade op grond van het BW BES aan de orde is. Voor de wettelijke bepalingen die de vergoeding van affectieschade op de BES mogelijk maken, geldt het overgangsrecht van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek BES (Overgangswet NBW BES).¹¹ Krachtens artikel 2 van de Overgangswet NBW BES, gelezen in verband met artikel 3, onder e, van die wet, geldt dat het nieuwe recht alleen van toepassing is op schadeveroorzakende gebeurtenissen die zich op of na de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving hebben voorgedaan. In het geval van overlijden ná het tijdstip van inwerkingtreding als gevolg van letsel dat vóór dat tijdstip is ontstaan, wordt de aansprakelijkheid naar het voor de inwerkingtreding geldende recht beoordeeld (zie artikel 12 Overgangswet NBW BES).

Voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit wordt aangesloten bij het tijdstip van inwerkingtreding van (artikel II van) de Wet uitbreiding vergoeding affectieschade waarin de vergoeding van affectieschade in Caribisch Nederland mogelijk wordt gemaakt.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

⁹ Zie artikel 2 Wet geldstelsel BES (Stb. 2010, 363).

¹⁰ Wisselkoersen | Dashboard | De Nederlandsche Bank.

¹¹ *Kamerstukken II* PM, nr. 3, paragraaf 9, p...